

obzornik

glasilo delovne organizacije

Več tesnejšega sodelovanja

DOHODKOVNEM POVEZOVANJU GOZDARSTVA IN LESARSTVA

Nedolgo tega je bila problemska konferenca slovenskih komunistov o odnosih med gozdarstvom in lesno industrijo, ki je opredelila vrsto sklepov in usmeritev. Med tem je bilo še več posvetov in razgovorov o razmerjih med tema dvema gospodarskima vejama, sedaj pa je v pripravi občinska problemska konferenca zveze komunistov, ki bo posvečena samo tem vprašanjem.

Za konferenco so temeljno gradivo pripravili strokovni delavci Bresta in Gozdnega gospodarstva Postojna; v nekoliko zgoščeni obliki ga objavljamo v tej številki. Seveda gre le za temeljno gradivo, ki ga bo konferenca prav gotovo še dorekla.

GOSPODARSKI POLOŽAJ LESNE INDUSTRIJE

Glavne značilnosti lesne industrije so v sedanjem gospodarskem trenutku predvsem velika prizadevanja za izvoz, velika konkurenca pri ponudbi izdelkov na domačem tržišču, zelo zaostreni pogoji pri oskrbi s surovinami in reprodukcijskimi materiali, neustrezna tehnološka opremlje-

nost zaradi iztrošenosti in slabše prilagodljivosti sedanjim tržnim zahtevam ter ne nazadnje, nesorazmerja med vhodnimi in prodajnimi cenami.

Ko govorimo o izvozu, ugotavljamo, da ima lesna industrija v tesni povezanosti z gozdarstvom nedvomne prednosti, saj temelji pretežno na domači surovinski osnovi. Tega se zavedajo tudi

razvite države, saj je lesna industrija pri njih močno razvita in hkrati tudi močno zavarovana pred tujo konkurenco. Lesna industrija je zanimiva tudi zaradi sorazmerno majhnih vlaganj v nova delovna mesta in hitrega reševanja zaposlenosti, zlasti žensk.

Vse to je v Jugoslaviji pripeljalo do izgradnje precejšnjih poviševnih zmogljivosti, ki ob zmanjšanju domače porabe zahtevajo dodatno povečanje izvoza.

Z nekaterimi podatki lahko samo podčrtamo pomembnost lesne oziroma poviševne industrije v izvozu (podatki so za leto 1982). Delež izvoza slovenske lesne industrije je v skupnem slovenskem izvozu znašal skoraj 8 odstotkov, v naši občini pa je delež izvoza lesne industrije kar 69 odstotkov. Delež izvoza v celotnem prihodku slovenske lesne industrije je znašal 18 odstotkov, pri čemer je bil delež poviševstva 30 odstotkov. Delež izvoza v Brestovi proizvodnji je 24 odstotkov. V izvozu je znašal delež poviševstva kar 73 odstotkov, plošč in žaganega lesa pa 27 odstotkov. To pomeni, da je v naši lesni industriji dosežena nizka stopnja obdelave izdelkov, namenjenih izvozu.

Brest dosegla v okviru občine tudi izredno ugodne devizne učinke, saj je izvoz skoraj štirikrat večji od uvoza; delež Brestovega uvoza v skupnem uvozu občine pa je le 27 odstotkov. Na konveribilna področja proda Brest 88 odstotkov svojih izvoznih izdelkov.

Večji izvoz pa je v lesni industriji povezan s slabšimi gospodarskimi rezultati, kar se kaže v doseženem dohodku in s tem pri osebnih dohodkih, skupni porabi in predvsem pri razširjeni reprodukciji. Zaostrene tržne razmere v svetu še dodatno slabšajo gospodarski položaj lesne industrije, kar se posebej kaže v še večji razdrobljenosti serij, v zapiranjih nekaterih pomembnih tržišč (predvsem Združene države Amerike) in ne nazadnje, v velikih pritiskih na ohranjanje ali celo zniževanje sedanjih cen.

Kljub izrednim prizadevanjem in izpolnjevanjem zastavljenih srednjeročnih ciljev in splošne usmeritve naše družbe pa je treba pretežno del proizvodnje še vedno prodati na domačem trgu. To narekujejo predvsem sedanje proizvodne zmogljivosti, zaposleni in njihova socialna varnost, pa tudi nekoliko ugodnejša dohodkovna motiviranost (kljub približevanju realnejšemu tečaju di-

Tovariš Tito med mladimi

Mladi ljudje bi se morali zavedati, da je ta družba njihova, da jim omogoča veliko perspektivo; toda zavedati se morajo, da se morajo tudi sami boriti prek organov samoupravljanja za napredek družbe, za interese naše socialistične skupnosti, torej za lastne interese. Tudi tokrat poudarjam, da imamo čudovito mladino; z njo sem zadovoljen. Ne bi pa mogel reči, da sem popolnoma zadovoljen tudi z delom mladinske organizacije.

Tito, 1979

narja, računajoč z izvoznimi stimulacijami, izvoz še vedno ni v enakovrednem položaju z domačim trgom).

Seveda so se razmere prav za prodajo poviševstva kot dobrine trajnejše vrednosti v zadnjem obdobju izredno zaostrole (zniževanje kupne moči prebivalstva, drugačna razporeditev izdatkov v dohodku prebivalstva, neugodna kreditna politika, zastoj v stanovanjski gradnji). To še dodatno bremeni gospodarski položaj poviševne industrije, ki si ne more privoščiti tehnoloških posodobitev za še hitrejšo povečevanje izvoza.

Izredno se je zaostri tudi vprašanje z oskrbo proizvodnje. Zlasti zaskrbnjuje o skrba z reprodukcijskimi materiali za končne izdelke, medtem ko je bistveno boljši položaj z oskrbo surovin za primarno predelavo (hlodovina).

Pri tem moramo še posebej poudariti velike zahteve po združevanju deviznih sredstev, ki jih postavljajo domači dobavitelji in v nekaterih primerih tudi čedalje slabšo kvaliteto reprodromaterialov. Takšno stanje že sedaj povzroča resne motnje v proizvodnji, položaj pa se vedno bolj slabša. Z varčevalnimi ukrepi je Brest uvoz bistveno zmanjšal in ga je omejil samo na materiale, ki jih na domačem trgu primanj-

kuje (ne glede na ceno in celo kvaliteto).

Danes mora Brest s svojimi domačimi dobavitelji reprodromaterialov združevati že skoraj toliko deviz, kot jih potrebuje za neposredni uvoz, oskrba pa kljub temu ni zadovoljiva.

Z vprašanjem prodaje in oskrbe je neposredno povezan tudi sistem cen, ki pri reprodromaterialih in surovinah naraščajo ne nadzorovano, mimo zakona in družbenih dogovorov. Po drugi strani pa možnosti za povečevanje cen končnih izdelkov skorajda ni.

V izrednih nesorazmerjih med vhodnimi in prodajnimi cenami postanejo prizadevanja za večjo produktivnost, ekonomičnost in rentabilnost v smislu gospodarskih učinkov praktično izničena.

Vsi ti elementi gospodarjenja izrazito vplivajo na sorazmerno slabo dohodkovnost lesne industrije, kar se nato pokaže tudi v izredno majhnih možnostih za posodabljanje tehnološke opremljenosti. Zadnja leta se tudi vsi kazalci gospodarjenja v primerjavi s celotnim gospodarstvom slabšajo (izjema so kazalci o povprečno uporabljenih sredstvih, ki so zaradi slabše opremljenosti lesne industrije boljši od povprečja gospodarstva). Dovolj zgovoren je tudi podatek o izgu-

(Konec na 2. strani)

Mesec maj — mesec mladosti, cvetja, rasti...

Več tesnejšega sodelovanja

(Nadaljevanje s 1. strani)

bah v slovenski lesni industriji, ki so v primeri z letom 1981 porastle za 91 odstotkov.

Na Brestu je bil zadnji resnejši investicijski poseg v pohištvne zmogljivosti v letih 1968 in 1969, kar dovolj zgovorno priča o tehnološkem zaostajanju. To se še zlasti očitno odraža v konkurenčnosti na konvertibilnih tržiščih in v težjem prilagajanju naših tehnoloških možnosti spremembam proizvodnih programov, ki jih zahteva tržišče (proizvodno zahtevnejši program, večji delež masivnih izdelkov, manjše serije in podobno). Zadnja leta so bile sicer opravljene tudi nekatere kapitalne naložbe (Iverka, Mineralka), ki pa doslej še niso dale načrtovanih gospodarskih učinkov.

Gre za znane razloge. Pri ivernih ploščah se kažejo v velikem nesorazmerju med prodajnimi cenami in stroški proizvodnje (surovine, energije, lepila in drugo). Prav ti stroški so v zadnjih letih najbolj porasli. Pri Negor ploščah pa so ob prodaji potrebni vzporedni konstrukcijski in drugi svetovalni ukrepi. Vendar tem ploščam v zadnjem času obetavnije utiramo prodajo z načrtno obdelavo trga.

GOSPODARSKI POLOŽAJ GOZDARSTVA

Gozdno gospodarstvo Postojna je glede na sedanje gospodarske potrebe že v letu 1982 prevzelo obvezo za posek 305.000 bruto kubičnih metrov in blagovno proizvodnjo 228.800 neto kubičnih metrov lesa letno ter za ustrezna vlaganja v gozdove (obnova, nega, varstvo, melioracije, zaostala redčenja, gradnja gozdnih prometnic).

V letih 1981 in 1982 je gozdarstvo načrtovani posek in blagovno proizvodnjo izpolnilo. Niso pa bila uresničena vlaganja, kar je temeljni pogoj za doseg načrtovane blagovne proizvodnje. Da bi v preostalih letih srednjeročnega obdobja lahko uresnili načrtovano blagovno proizvodnjo, bo potrebno uresničiti sprotne in zaostala vlaganja v gozdove. V celoti sprejemamo svoje obveze, vendar le ob zagotovljenih osnovnih pogojih pri porabnikih lesa na našem območju in izven nje (potrebna vlaganja v gozdove, priznavanje povprečnih stroškov pri pridobivanju lesa in stimulacije zasebnega gozdnega posestnika).

Gozdarstvo je delovno intenzivna panoga in je zato akumulaci-

ktivnost nizka. V slovenskem gozdarstvu znaša akumulacija v letu 1982 v primeri z letom 1981 komaj 101 odstotek ob uresnitvi plana količinske proizvodnje 101 odstotek, pri Gozdnem gospodarstvu Postojna pa kljub uresnitvi plana količinske proizvodnje s 106 odstotki komaj 86 odstotkov v primerjavi z letom 1981. To pomeni, da ostaja vse manj sredstev za ustvarjanje osnovnih pogojev, ki omogočajo izpolnjevanje načrtovane proizvodnje.

Menimo, da samo povezava gozdarstva in lesne industrije ne more izboljšati skupnega finančnega rezultata v reprodukciji verigi. Težak položaj v lesni predelavi je nujno potrebno reševati v več reprovigah (trgovine, kemične, kovinske, tekstilne industrije, energije, pa še kje). Pri tem je potrebno upoštevati, da območno gozdarstvo zagotavlja lesni industriji le polovico potrebnih količin lesa.

Ker je v gozdarstvu rast dohodka zaradi omejenega obsega proizvodnje odvisna le od gibanja stroškov, menimo, da smo v tehnološkem delovnem procesu izkoristili vse možnosti, ki so mogoče in trenutno znane (mehanizirane so vse faze proizvodnje, gradnje cest in vlak).

Sodelovanje med družbenim in zasebnim sektorjem gozdarstva je zadovoljivo, še posebej zadnji dve leti, ko je potrebno izpolniti srednjeročni načrt gozdnega gospodarstva ne glede na finančni rezultat (zasebni sektor slabša finančno uspešnost).

Stanje v zasebnem sektorju je takšno, da bi bila brez pomoči družbenega sektorja in sovlaganja lesne industrije kakršnakoli večja vlaganja v zasebne gozdove nemogoča.

Kljub temu, da dobi lastnik gozda dve tretjini od prodajne cene lesa, je stimulacija glede na druge temeljne organizacije kooperantov v Sloveniji precej nizka. Cena za les, ki jo dobi lastnik gozda, pa močno vpliva na doseg blagovne proizvodnje v zasebnem sektorju.

Število kooperantov je zadovoljivo, saj je od približno 1300 kmetov v naši občini okrog tisoč včlanjenih v temeljno organizacijo kooperantov. Blagovna proizvodnja pa ni odvisna samo od kmetov, ampak tudi od nekmetov-lastnikov gozdov, katerih je na območju temeljne organizacije kooperantov Cerknica okrog 2500, blagovna proizvodnja iz njihovih gozdov pa znaša le približno polovico skupne. Tudi navezanost na temeljno organizacijo

kooperantov je predvsem materialna; večina se jih je včlanila zgolj zaradi materialnih koristi (domača uporaba lesa, nabava strojev in rezervnih delov in podobno).

Sodelovanje med zasebnim gozdarstvom in kmetijstvom je že sedaj precejšnje, bodisi v samoupravi bodisi na poslovnem področju, vendar je potrebno to sodelovanje še poglobiti in razširiti (izobraževanje kmetov, kmečki turizem, skupen sklad za pomoč kmetom in podobno).

Prav tako bi si morali še bolj prizadevati za reševanje že zastavljenih nalog pri gospodarjenju s prostorom.

Ugotavljamo, da je uresničevanje družbenega dogovora o usklajevanju lesnega in gozdnega gospodarjenja že prineslo tudi nekatere vidne uspehe pri zmanjšanju škode, ki jo povzroča divjad.

Menimo, da je potrebno tudi vnaprej nadaljevati z dosedanjim delom in usklajevanjem interesov, kar je v prid prizadevanjem za zagotovitev trajne gozdne proizvodnje.

SAMOUPRAVNO POVEZOVANJE TER ZDRUŽEVANJE DELA IN SREDSTEV

Gozdarji in lesarji ugotavljamo, da smo že napravili nekatere korake v medsebojnem povezovanju, ki so osnova za tesnejše dohodkovno povezovanje.

Doslej se je povezovanje gozdarstva s porabniki lesa kazalo v dveh oblikah:

— prek poseka, blagovne proizvodnje ter vlaganja v gozdove po obsegu in virih financiranja v okviru samoupravnih interesnih skupnosti gozdarstva;

— neposredno poslovno-tehnično sodelovanje med gozdarstvom in porabniki lesa.

Naj omenimo nekaj primerov. V Loški dolini je bila rekonstruirana žaga in zgrajeno mehanizirano skladišče lesa z linijo za lupljenje in krojenje hlodovine. Čeprav sta Gozdno gospodarstvo in Brest vložila vsak svoja sredstva, je bila celotna zamisel uresničena na osnovi skupnega dogovarjanja in načrtovanja.

Lani je Gozdno gospodarstvo na MELES-u zgradilo mehanični obrat za popravilo in vzdrževanje gozdnih strojev. Tudi ta naložba je bila na osnovi skupnega dogovarjanja in v bistvu tudi sovlaganja, saj je temeljna organizacija Žagalnica za obrat zagotovila potrebno energijo. Prav sedaj tečejo tudi dogovori o skup-

Velik pomen programa stabilizacije je v tem, da spodbuja delovne kolektive in vse druge faktorje v gospodarstvu in zunaj njega, da se predvsem usmerijo k lastnim silam, k večji proizvodnji in storilnosti, k boljšemu izkoriščanju zmogljivosti, k izboljšanju organizacije dela, k bolj smotrному poslovanju in varčevanju sploh.

To pomeni, da mora vsakdo predvsem z lastnimi prizadevanji stabilizirati svoj položaj, s čimer se ustvarja nujna konsolidacija in zdrava podlaga za nov gospodarski razmah. Pri tem je nujno, da breme stabilizacije prevzemajo vsi subjekti v družbi, kar je ne le gospodarska potreba, temveč ima tudi poseben politični pomen.

Tito, 1973

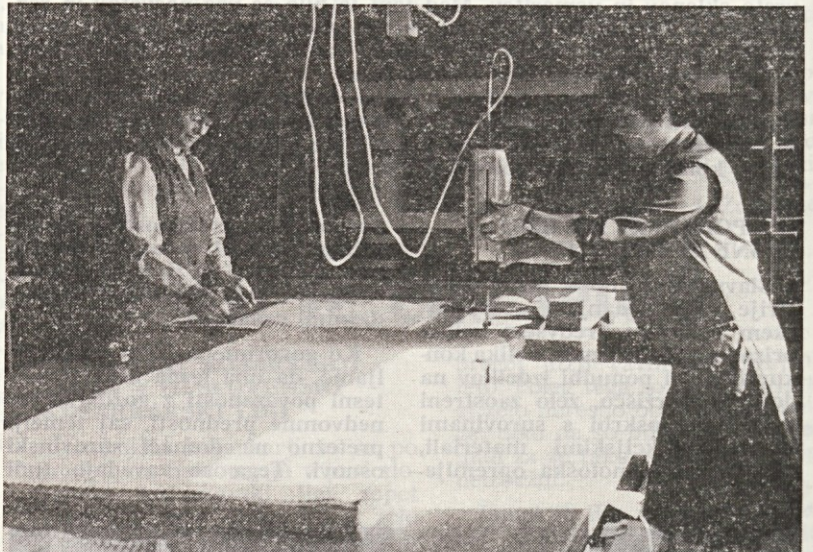
nem vlaganju v rekonstrukcijo vhodnega dela surovin na Iverki.

Uveljavilo se je tudi redno vsakoletno dogovarjanje med delovnimi organizacijami lesne industrije in Gozdnim gospodarstvom o delitvi blagovne proizvodnje, cenah in plačilnih pogojih. Sporazumi tudi lesno industrijo zavezujejo k združevanju sredstev za razširjeno reprodukcijo gozdne proizvodnje, urejene pa so tudi obveznosti o združevanju deviz za potrebe Gozdnega gospodarstva. Dogovorili smo se tudi o spremembah razvojnih programov — za predelavo drobne oblovine iglavcev. Med Gozdnim gospodarstvom in Brestom ter še nekaterimi drugimi delovnimi organizacijami tečejo razgovori o sovlaganju za rekonstrukcijo kotlovnice v temeljni organizaciji Žagalnica Stari trg.

Posebna oblika za razreševanje skupnih vprašanj gozdarstva in lesne industrije je območna samoupravna interesna skupnost za gozdarstvo. Delegati vseh članic se dogovarjajo o vsakoletnih

je prav, da končni gospodarski učinek takšne poslovne politike enakomerno zadeva vse glavne udeležence reprodukcijske verige. Zato bi morali vsi udeleženci reprodukcijske verige v načelu imeti enake osebne dohodke na enako vloženo delo in sredstva oziroma enak družbenoekonomski položaj, merjen z drugimi kazalci.

Prepričani smo, da le to vodi k pristnemu zanimanju za končni rezultat finalista, ker bi bil v takem primeru od njegovega (beri: skupnega) rezultata odvisen rezultat vsakega udeleženca v reprodukcijski verigi. Se pravi, da morajo biti vse oblike medsebojnega sodelovanja podrejene osnovni nalogi — ustvarjanju večjega skupnega prihodka in delitvi tega prihodka med udeležence po enakih osnovah in merilih. S tem bi zagotovili, da bi bile morebitne razlike izključno posledica boljšega (produktivnejšega) dela oziroma smotrnejšega gozdarjenja z družbenimi sredstvi.

Krojenje blaga — iz temeljne organizacije TAPETNIŠTVO

dobavah lesa, rešujejo pa tudi glavna vprašanja v zvezi z ohranjanjem trajne gozdne proizvodnje.

Z vsakoletnim dogovarjanjem se med zainteresiranimi udeleženci ustvarja tudi povezanost kooperantov — zasebnih lastnikov gozdov, in sicer tako, da se z različnimi oblikami spodbuja zanimanje za večje letne poseke in za boljšo kvaliteto lesa.

MOŽNOSTI ZA PRIHODNJE SODELOVANJE

Dosedanja povezovanja med gozdarstvom in lesno industrijo so nedvomno koristila skupnim prizadevanjem za čimboljši izkoristek lesa. Gotovo pa so omenjeni primeri premalo in ne pomenijo bistvenih premikov v družbenih odnosih na teh področjih. Prav tako niso uspeli tudi dosedanja poizkusi za povezave na podlagi skupnega prihodka.

V lesni industriji ugotavljamo, da so posamezni udeleženci reprodukcijske verige v različnih družbenoekonomskih položajih. Potrebno si je prizadevati, da se položaj vseh delavcev v povezani reprodukcijski verigi izenači, in sicer tako, da bo predvsem delo oziroma delovni prispevek k ustvarjenemu dohodku temeljni pogoj za gospodarski položaj posameznega delavca oziroma skupin delavcev.

Ker smo se zaradi gospodarske nujne zavestno odločili za čimvečjo stopnjo predelave lastnih naravnih surovin ter za visoko stopnjo izvoza končnih izdelkov,

Premik na tem področju bo nedvomno zahteval veliko podrobnih nalog, celostno pa jih lahko zajamemo v naslednjem:

Ustanovili naj bi plansko poslovno skupnost ali drugo obliko tesnejšega sodelovanja in opredelili njene naloge, ki obsegajo zlasti:

— zagotavljanje skladen razvoj gozdarstva in lesne industrije za uresničevanje skupno dogovorjene poslovne politike ter pri tem zagotavljanje medsebojnega vpliva vseh členov reprodukcijske verige;

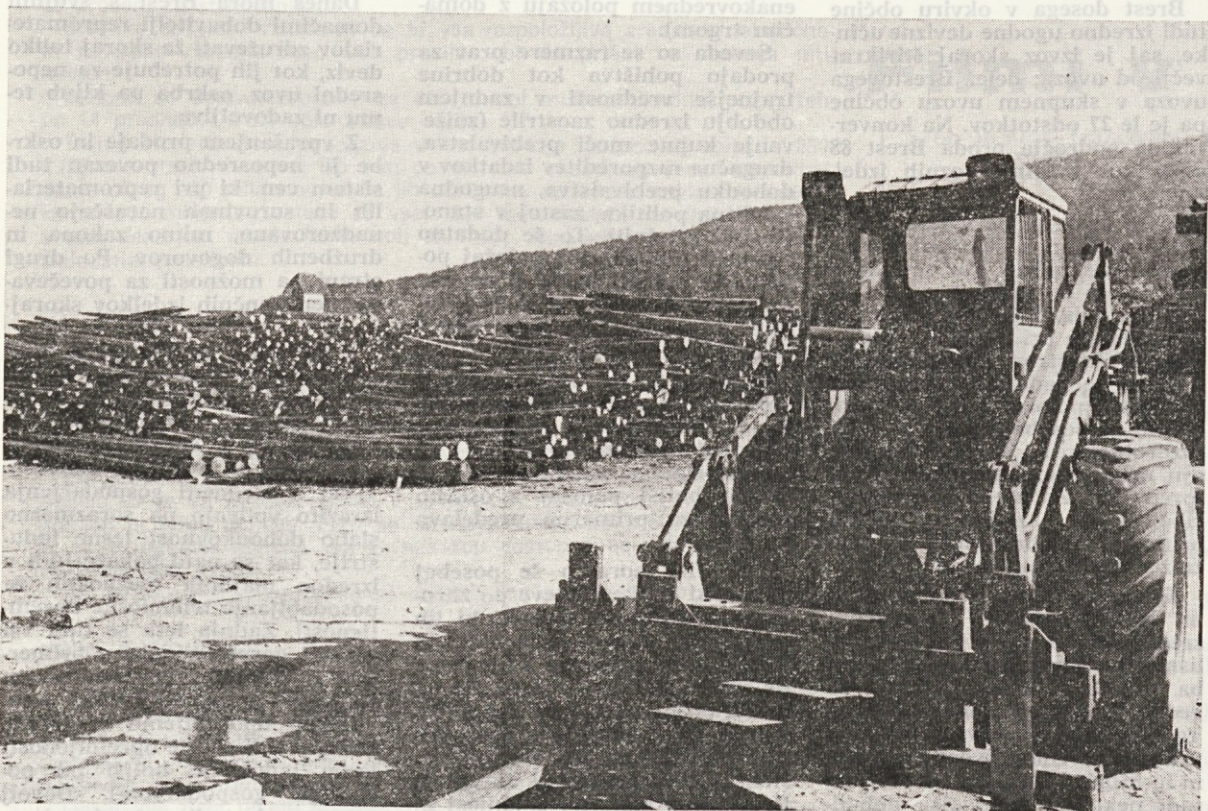
— zagotavljanje izenačenosti družbenoekonomskega položaja členov reprodukcijske verige oziroma njihovih delavcev;

— krepitev večnamenske vloge gozda in zagotavljanje kar najboljšega izkoriščanja lesno proizvodnega potenciala gozdov ter čimvečjega možnega pokritja potreb po lesu v lesno-predelovalni industriji, pri čemer pa ne ogrožati trajnosti gospodarjenja z gozdom;

— usklajevanje razvojne in naložbene politike zaradi tehnične in tehnološke povezanosti surovinskih in predelovalnih zmogljivosti;

— rast ekonomičnosti in produktivnosti dela v vseh fazah lesnega in gozdnega gospodarstva;

— čim večji izkoristek predelave lesa ob popolnem izkoriščanju lesne surovine in ob visoki stopnji njenega oplemenitenja za doseganje kar največjih gospodarskih učinkov na domačem in tujem trgu.

Oskrba s hlodovino je zadovoljiva — skladišče na JELKI

Dosti novosti

LETOŠNJI SEJEM V KÖLNU

Kölnski sejem repromaterialov za pohištveno industrijo ter materialov in opreme za tapetništvo je iz leta v leto večji in bogatejši. Svetovna gospodarska kriza se kaže na njem v drugačni luči: v nenehnem boju za kupca, kar povzroča vse večji razvoj in izbiro materialov. Samo tisti, ki je dosegel kaj novega, boljšega in se ponaša s kvaliteto, uspeva in oskrbuje pohištveno industrijo s potrebnim repromaterialom.

Letos je poleg petsto nemških razstavljalcev še okrog štiristo drugih proizvajalcev iz 36 držav sveta.

Najmočnejše so se predstavili proizvajalci laminatov, folij, okovja in furnirja. Njihovi razstavni prostori so bili izredno veliki in reprezentativni. Kljub temu, da poznajo naše težave z uvozom njihovega materiala in kljub temu, da imajo zato za Jugoslavijo nekoliko ostrejša plačilna pogoja kot včasih, poskušajo poiskati možnosti za sodelovanje. Brest pozna do sedaj kot solidnega poslovnega partnerja in plačnika, zato poskušajo še posebej poiskati rešitve v zadovoljivem obojestranskih interesov.

In kaj je bilo moč videti? Najdlje sem se seveda zadrževal pri proizvajalcih materialov in opreme za tapetništvo. Le-ti ponujajo raznoliko izbiro plastičnih profilov za izdelavo zahtevnih robov, okrasnih šivov in podobno, česar na našem trgu sploh ni moč dobiti.

Na področju vzmetenja je močno opaziti zamenjavo gum, oprtih s plastičnimi trakovi, še vedno pa za kvalitetno vzmetenje velja val-vzmet, ter izredno kvalitetni žični vložki.

Poliuretanski odlitek je še vedno uporabljen pri oblikovanih površinah in na bolj obremenjenih elastičnih mestih. Opaziti je ponovno zamenjavo le-tega z dražjo goma-goma inčico. Kot polnilno sredstvo za trše oblikovane elemente pa je čedalje pogostejši vlišan stiropor.

Kar se tiče ogrodiv, je opaziti zelo malo kovinskih mehanizmov zložljivih ležišč, več pa posameznih inčic in rešitev raznih preklonjih mehanizmov v povezavi z lesenim ogrodivjem.

Sejem pohištva v Vidmu

V začetku maja je bil v Vidmu tradicionalni sejem pohištva. To je specializirani sejem, na katerem proizvajalci stolov, sedežnih garnitur in miz na sorazmerno majhnem sejmskem prostoru razstavljajo veliko ponudbo svojih izdelkov. V glavnini je to ponudba proizvajalcev iz severne Italije in delno iz sosednjih dežel. Sodelovanje razstavljalcev iz Jugoslavije je bolj simbolično.

Ponudba stolov je res izredna, najrazličnejših oblik, zahtevnih, pa tudi preprostih. Prevladuje ponudba stolov iz kvalitetnih lesov bora, hrasta in jesena.

Stolov iz bukovine je na sejmu zelo malo, celo manj kot stolov, izdelanih na osnovi kovin in plastike. Bogata površinska obdelava in velika izbira materialov

Pri opremi in strojih je veliko zanimanja obiskovalcev pritegnila linija za krojenje blaga s sardžerjem dvajset različnih vrst blaga, ki jih potem avtomatika izbira, širinsko prilagaja-zamika, razvija po krojilni mizi, odreže želena metraža in ponovno menja balo blaga. To je primer linije za naročilniški način proizvodnje, kjer se pojavlja veliko različnih izdelkov istočasno.

Elektronika ima čedalje večjo vlogo tudi pri šivalnih strojih in linijah, kjer skoraj ni opaziti šivalnega stroja brez avtomatike.

Veliko sem opazoval tudi stroje in pripomočke, ki na osnovi dokaj preprostih rešitev pripomorejo k lažjemu delu predvsem pri težjih opravilih. Stroji za napenjanje val vzmeti in gumi oprti so takšni, ki pa jih bomo poskušali narediti sami in prilagoditi našim posebnostim.

Poleg tapetniškega dela mi je posebno pozornost vzbudil nov sistem izdelave predalov za kuhinje in za drugo pohištvo. Njihova značilnost je enostavna, trminutna montaža ter močna kovinska konstrukcija, ki zagotavlja močan in kvaliteten predal. S tem je, kot kaže, odpravljen še zadnji element pohištva, ki je moral biti zmontiran, da je kolikor toliko ustrejal svoji funkciji, obenem pa zavzemal pri skladiščenju in transportu veliko prostora.

Veliko novega ponujajo proizvajalci okovja, predvsem na področju preproste sestavljalivosti okovja.

Sejma v Kölnu ni vredno videti samo zato, da bi občudovali ponudbo, ampak tudi zato, da v okviru možnosti sledimo razvoju in poskušamo poiskati svoje rešitve na osnovi znanih idej.

S. Knap

dajeta tem stolom še dodatni, kvalitetnejši videz. Prav na področju kvalitete površin zelo zaostajamo, da ne govorim o naši tehnologiji, ki onemogoča izdelavo kvalitetnejših stolov. Zaostajamo v primerih, ko gre za krivljenje in zahtevnejše tehnološke vezi. Na področju vezi je bilo tudi nekaj novosti; na primer uporaba demontažnih vezi, ki so se doslej uporabljale le pri mizah. Okovje za te vezi je dokaj uporabno in kvalitetno.

Ob obilici modelov stolov nas je ogled sejma znova postavil pred dejstvo, da smo na Brestu ob sedanji tehnologiji sposobni izdelati le del tega, kar smo na sejmu lahko videli.

S. Bavec

OBISK SOVJETSKE DELEGACIJE. — 19. maja je Brest obiskala vladna delegacija iz Belorusije, ki je prišla na prijateljski obisk v našo republiko. Med drugim je bila gost Slovenijalesa in tako so en dan posvetili tudi Brestu.

Delegacija so sestavljali najvišji predstavniki Gosplana s svojimi strokovnimi sodelavci. Gostje so si ogledali Mineralko, Pohištvo in salon pohištva. Največ zanimanja so pokazali za naše mineralne plošče. Veliko pozornosti so posvetili predvsem uporabnosti teh plošč in njenim mehanskim lastnostim. Prav na področju proizvodnje mineralnih plošč se odpirajo velike možnosti za prenos tehnologije v Belorusijo. To so bili sicer šele razgovori, čutiti pa je bilo veliko zanimanje gostov. Tudi sodelovanje na drugih področjih niso izključena — na primer kooperacija za pohištvo in tapetniške izdelke — vendar v manjši meri, saj ima tudi Belorusija precej razvito lastno lesno industrijo. Delegacija si je ogledala tudi Cerknisko jezero in mislimo, da je odšla od nas z lepimi vtisi — strokovnimi, prijateljskimi in ne nazadnje o naši lepi pokrajini.

V. Šega

Večne težave z likvidnostjo

Osnovna tri načela dobrega gospodarjenja z denarjem in z drugimi sredstvi v delovni organizaciji so likvidnost, rentabilnost in ekonomičnost.

Nekoliko več naj bi ob tej priložnosti spregovorili o (ne)likvidnosti, s katero se na Brestu že nekaj časa srečujemo in spopadamo.

Likvidnost pomeni sposobnost delovne organizacije, da poravnava obveznosti, ki so zapadle v plačilo. To pa so obveznosti do dobaviteljev blaga in storitev ter do družbe. Kot posebno vrsto obveznosti lahko štejemo obveznosti do kolektiva delovne organizacije, kamor med drugim sodi tudi izplačilo osebnih dohodkov.

Obveznosti so pomemben element likvidnosti, zato ni vseeno, ali so le-te velike ali majhne, ali zapadajo v plačilo enakomerno ali neenakomerno in če so v skladu s pričakovanimi prilivi sredstev ali ne.

Težave z likvidnostjo na Brestu imajo več izvorov. Odplačila dolgoročnih kreditov, ki so bili narejeni v preteklih letih za investicijska vlaganja ter za trajna obratna sredstva, predstavljajo dokajšnje breme, ki pa bo v prihodnjem letu manjše, saj bo velik del teh posojil že plačan. Drugi vzrok, ki je s tem v tesni zvezi, je, da naložbe, ki so bile opravljene, niso dale oziroma še ne dajejo pričakovanih finančnih učinkov (IVERKA, MINERALKA).

Sedanji gospodarski položaj pri nas in v svetu je povzročil padec življenjske ravni prebivalstva, s tem pa tudi manjši obseg prodaje pohištva, kar ima dva zelo neugodna vpliva na likvidnost, in sicer naraščanje zalog in s tem vezavo obratnih sredstev, po drugi strani pa ni pričakovane priliva likvidnih sredstev.

Tudi ostanek dohodka predstavlja enega izmed virov sredstev. Izguba, ki jo Brest izkazuje ob periodičnem obračunu za obdobje januar-marec, pa pomeni še dodaten primanjkljaj plačilnih sredstev.

Na likvidnost in višino dohodka v sedanjem času močno vplivajo povečane obrestne mere in s tem večje obresti za posojila, ki niso selektivnega značaja.

Vir sredstev trajnejšega značaja, ki se ga v največji možni meri poslužujemo za reševanje našega neugodnega plačilnega položaja,

so posojila za pripravo proizvodnje za izvoz, saj je pri tem obrestna mera 12 odstotkov, medtem ko je splošna obrestna mera 30 odstotkov. Tako naša izvozna usmerjenost poleg drugega ugodno vpliva tudi na reševanje finančnega položaja.

Povečana amortizacija, ki ima indeks rasti glede na isto obdobje lanskega leta 146, pa predstavlja kakovosten lasten vir likvidnih sredstev.

Primanjkljaj likvidnih sredstev je mogoče reševati na več načinov (poleg najemanja kreditov iz tujih virov), in sicer s predčasnim vnovčenjem menic, z zmanjševanjem obsega nedokončane proizvodnje, zalog gotovih izdelkov, z najugodnejšim stanjem zaloga repromateriala in surovin, z zmanjševanjem vseh vrst izdatkov in stroškov (varčevanjem), z redno izterjavo terjatev do kupcev, z usklajenostjo plačilnih rokov med dobavitelji in kupci ter

z združevanjem sredstev na daljši rok.

Za doseganje čim boljših učinkov pa je velikega pomena tudi pravilna organizacija finančnega upravljanja v delovni organizaciji. Načelo se glasi: koncentracija sredstev ob decentraliziranem upravljanju. Lahko rečemo, da na tem področju še nismo napravili vsega, kar bi bilo potrebno. Koncentracija sredstev je dosežena, nismo pa uspeli še zagotoviti v dovolj veliki meri vpliva in odgovornosti temeljnih organizacij pri gospodarjenju s finančnimi sredstvi. S tem ne mislimo, da bi bilo potrebno organizirati v temeljnih organizacijah posebno finančno službo. Doseči moramo le boljše obveščeno med temeljnimi organizacijami in finančno službo, pa tudi odgovornost poslovnih in strokovnih organov temeljnih organizacij za finančne tokove in doseganje finančnih ciljev.

P. Kovšca

Prodor elektronike v lesarstvu

Letošnji mednarodni sejem strojne opreme za lesno industrijo »LIGNA Hannover 83« je minil v znamenju vse večjega prodora elektronike tudi na področje lesno-predelovalne industrije.

Na sejmu se je tokrat zbralo 950 proizvajalcev lesno-obdelovalnih strojev in naprav iz 25 držav, ki so svoje izdelke razstavili na površini 80 tisoč kvadratnih metrov. Največ primerkov so razstavili proizvajalci iz Zahodne Nemčije, ki so vodilni na tem področju, vendar je tudi 160 izdelovalcev opreme za lesno industrijo iz Italije pokazalo vsestransko konkurenčno ponudbo. Omeniti velja tudi Japonske, Špance, predstavnike skandinavskih držav, Angleže, Francoze, medtem ko so bili Američani slabo zastopani. Naša edina predstavnik sta bila Slovenijales Ljubljana in Arsenije Spasić iz Zaječara.

Pečat letošnjemu mednarodnemu sejmu LIGNA je vsekakor dala mikroprocesorska tehnika in njene široke možnosti pri krmiljenju zahtevnih strojnih obdelav. Se posebno je bilo to opazno pri opremi za proizvodnjo ploskovnega pohištva, kjer so možnosti za uporabo mikroprocesorja zelo široke in omogočajo veliko prilaganje na manj-

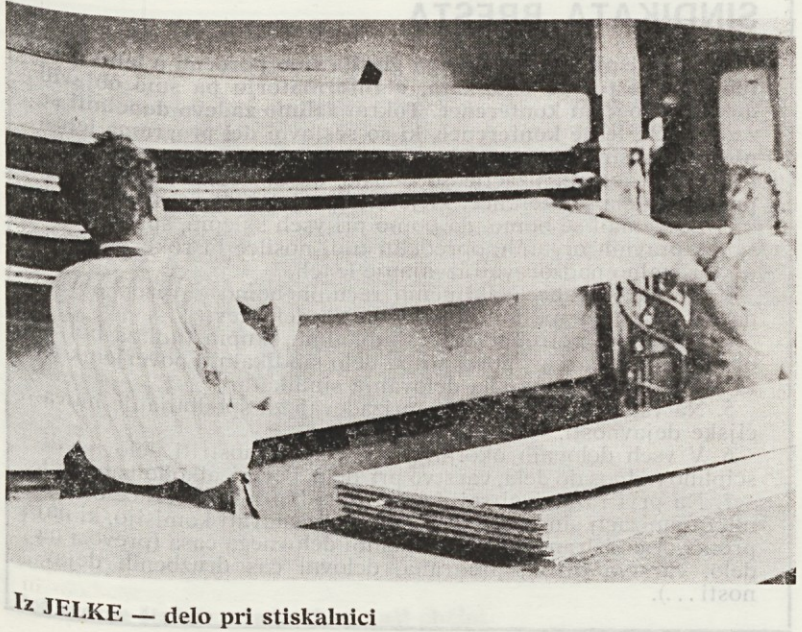
še serije, širši program in zlasti skrajševanje pripravljalnega ključnih časov na strojih. Prav tako je prodor elektronike opazen tudi pri strojih za obdelavo masivnega lesa, še zlasti pri rezkarjih.

Druga strojna oprema so več ali manj spremenjeni že znani stroji, ki pa so tehnično in tehnološko tako izpopolnjeni, da omogočajo minimalne čase za pripravo stroja na posamezno tehnološko zahtevo.

In cene? Le-te se gibljejo v zelo širokih mejah in so odvisne od zahtev posameznega kupca. Za ilustracijo naj omenim, da se cene sodobnih možničark firme WEEKE gibljejo od 350 tisoč do 700 tisoč mark.

Naj končam z ugotovitvijo, da je na področju razvoja lesno-obdelovalnih strojev veliko novega, da pa v dveh dneh, kolikor je trajal ogled sejma, ni mogoče dobiti neke celotne predstave o najnovejših dosežkih v razvoju in proizvodnji lesno-obdelovalnih strojev in opreme.

S. Rupar

Iz JELKE — delo pri stiskalnici

Iz drugih lesarskih kolektivov

JAVOROVA tovarna vezanih plošč je dala na tržišče **nov izdelek — fonopan plošče**. Trenutno je njihov edini odjemalec tovarna vozil v Mariboru, kjer so te plošče že vgradili v novi zeleni vlak, zagotovili pa so odzjem plošč do leta 1985; tudi zanimanje drugih podobnih proizvajalcev je za te plošče veliko. Plošče naj bi uporabljali povsod, kjer se zahteva nosilnost konstrukcije — stena—pod, obenem pa dušijo zvok in vibracije, so vodoodporne in toplotno izolacijske. Primerne so predvsem za gradbeništvo, strojništvo in ladjedelništvo.

Načrtovane naložbe v LESNINI so za leto 1983 razmeroma obširne, vendar gre povečini le za pripravljala dela, saj ob omejevanju naložbene dejavnosti na kaj večjega skoraj ni moč misliti. Večje naložbe, ki jih načrtujejo, so: prodajalna v Tuzli (predračunska vrednost 65 milijonov dinarjev), pripravljala dela za salon v Mariboru (predračunska vrednost 45 milijonov dinarjev), krojilnica brusilnih trakov (predračunska vrednost 71,5 milijona dinarjev) in preselitev temeljne organizacije EMMI (predračunska vrednost 220 milijonov dinarjev).

SLOVENIJALES — trgovina je s predstavniki skupnosti za gradnjo objektov iz tretjega samoprispevka in zavoda za gradnjo Ljubljane podpisal **dogovor za izgradnjo in opremo objektov iz tretjega samoprispevka**. Vrednost vseh del, ki zajemajo 36 objektov družbenega standarda s področja šolstva, otroškega varstva, zdravstva in kulture na območju Ljubljane, znaša 600 milijonov dinarjev.

V **ELANU** so pričeli z gradnjo **novega obrata plastike**. Namen te naložbe je razširitev proizvodnje izdelkov iz ojačanega poliestra, torej delno povečanje zmogljivosti za proizvodnjo čolnov, preselitev in povečanje zmogljivosti za proizvodnjo jadralnih letal ter povečanje proizvodnje iz dopolnilnega programa. Skupna predračunska vrednost znaša 271,935.000 dinarjev. Naložba bo finančno pokrita s 15,4 odstotka lastnih sredstev, 55,2 odstotka sredstev sovlagateljev in 29,4 odstotka kreditov poslovne banke.

STOL nabavi letno povprečno **14.500 kubičnih metrov bukove hlodovine** za potrebe v proizvodnji masivnega sedežnega pohištva. Za izdelavo luščenega fur-

nirja, potrebnega pri proizvodnji polizdelkov iz vezanega lesa, potrebujejo letno nadaljnjih 4000 kubičnih metrov boljše bukove hlodovine in 500 kubičnih metrov topolove hlodovine. Poleg tega pa letno razžagajo še 4000 do 6000 kubičnih metrov hlodovine iglavcev; ta žagan les delno porabijo za lastno proizvodnjo, del pa ga prodajo na domače in tuje tržišče. Večino hlodovine (12.100 kubičnih metrov) nabavijo na ljubljanskem gozdnogospodarskem območju.

V **TOVARNI MERIL** se na leto nabere okrog 7000 kubičnih metrov žagovine, lesnega prahu in trdnih lesnih odpadkov; zato so začeli razmišljati o **briketiranju in prodaji teh briketov** na domačem in tujem tržišču (briket je z veliko silo, brez dodatkov lepila, stisnjena žagovina, prah in oblanci in je zelo primeren za kurjavo, saj ima precejšnjo kalorično vrednost). Ker je naložba dokaj draga, se je bodo lotili postopoma in jo zaključili v letu 1985.

V **ALPESU** ugotavljajo, da teče **letošnji izvoz po načrtih**, saj bodo ob polletju dosegli zastavljeni izvozni plan, podobno pa bo tudi ob koncu leta, ker imajo dovolj izvoznih naročil. Zaskrbljeni pa so, ker bo zaradi visokih izvoznih obveznosti težko doseči proizvodne plane in ustrezni načrtovani dohodek zaradi slabših dohodkovnih učinkov izvoza.

Ko je **INLES** pričel s proizvodnjo novih programov oken (INO-VAK, KOMBIVAK), je opustil proizvodnjo klasičnih oken, za katera pa je na trgu še povpraševanje. Zato je z DIP Novi dom Debenjača vzpostavil **kooperantno razmerje**. Inles odkupi od njega klasična okna v vrednosti 40 milijonov dinarjev letno, leta pa za enako vrednost Inlesova vhodna in garažna vrata. Tako obe delovni organizaciji dopol-

njujeta svojo prodajno ponudbo. Podobne odnose je Inles zgradil še z nekaterimi drugimi delovnimi organizacijami.

V **MARLESU** ugotavljajo, da je v preteklih letih (od leta 1977 dalje) njihov izvoz naraščal, da pa se je v drugi polovici lanskega leta ta rast zaustavila, saj je bil lanski izvoz celo nižji kot leto poprej. Z izvozom pohištva in žaganega lesa gre po načrtih, močno pa je **upadel izvoz montažnih hiš**, predvsem v Avstrijo. Tam je namreč prišlo do nenormalno ostrih pogojev za najemanje gradbenih kreditov, kar je imelo za posledico, da že sklenjene prodajne pogodbe niso bile uresničene.

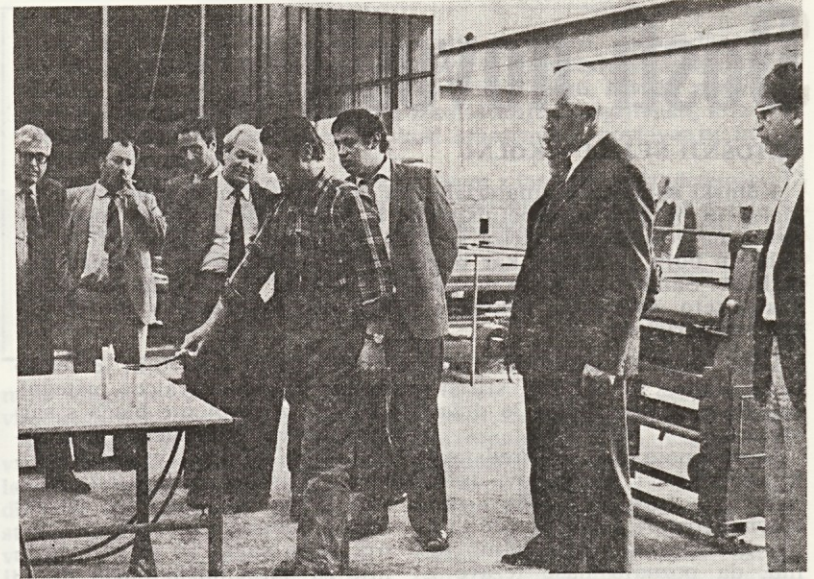
LIP Bled bo konec letošnjega leta **zaključil z rekonstrukcijo** v temeljni organizaciji v Mojstrani. Celotna tehnologija v novi proizvodni hali je izdelana tako, da bo mogoče istočasno izdelovati vse tipe vhodnih in garažnih vrat, pa tudi druge izdelke. Poleg tega bo zgrajena tudi kotlovnica s sušilnico. Tako bodo z lastno energijo pokrivali potrebe za sušenje lesa in ogrevanje proizvodnih prostorov.

Večja naložba v **LIKU — modernizacija in povečanje proizvodnje masivnega pohištva**, namenjena predvsem za izvoz, teče v glavnem po načrtih. Gradbena dela so skoraj končana in pričeli so z nabavljanjem opreme. Omenimo naj še, da naložba velja 255,530.000 dinarjev.

V **GLIN Nazarje** so bili prisiljeni, da so **začasno delno omejili proizvodnjo stavbnih izdelkov** in del delavcev prerazporedili v druge temeljne organizacije. Poglavitni vzroki za to so: upadanje prodaje stavbnega pohištva, pomanjkanje PVC rolet, kar delno povzroča slabšo prodajo in pomanjkanje žaganega lesa, ki ga nimajo na zalogi.

Pri izvajanju politike štipendiranja je še vedno odprto vprašanje, koliko o teh vprašanih dejansko odločajo delavci v združenem delu, koliko so plani štipendiranja tudi sestavni del razvojnih programov organizacij združenega dela in koliko so ti plani usklajeni s kadrovskimi in izobraževalnimi plani ter plani zaposlovanja. Čedalje več je organizacij združenega dela, ki na žalost razumejo stabilizacijo kot varčevanje s sredstvi za kadre, kar se med drugim vidi tudi v zmanjševanju razpisov kadrovskih štipendij.

Miha Ravnik o kadrovske politiki
(7. seja CK ZKS)

Gostje iz Sovjetske zveze si ogledujejo ognjeodpornost naših plošč

Vrsta raznolikih vprašanj

S SEJE DELAVSKEGA SVETA SOZD SLOVENIJALES

Po končanih volitvah in imenovanjih v organe upravljanja **SOZD Slovenijales** je bila konec aprila sklicana **1. seja delavskega sveta**, ki je bila obenem tudi konstitutivna. Glede na to je bil tudi **dobršen del seje** v znamenju verifikacije organov oziroma potrditve mandatov delegatov.

Iz druge bogate vsebine seje pa bi izluščil samo nekaj najvažnejših ugotovitev oziroma sklepov:

1. Sprejete sklepe na sejah vseh organov upravljanja je potrebno sprotno in dosledno spoštovati, saj se ponekod uresničevanje le-teh zavleče tudi več mesecev.

2. Iz poročila o rezultatih poslovanja članic SOZD v letu 1982 se kaže dejstvo, da je bilo gospodarjenje slabše, saj so doseženi rezultati manj ugodni kot leto poprej. Rezultati ob koncu leta so nadaljevanje prejšnjih tromesečnih obračunov v letu 1982, saj so se vsa negativna gibanja pojavila tudi ob zaključku poslovnega leta. Ugotovljeno je bilo, da iz stagnacije prehajamo v nazadovanje.

3. V poslovni politiki za leto 1983 so zastavljene naslednje ključne naloge:

— povečevanje izvoza na konvertibilno področje ter vključevanje v skupna stabilizacijska prizadevanja,

— povečevanje proizvodnje za izvoz,

— krepitev dohodkovne akumulacijske sposobnosti,

— zagotovitev delovanja interne banke SOZD Slovenijales kot dela celovitega finančnega sistema članic.

4. V sprejetem pravilniku o združevanju sredstev v sklad skupnih rezerv ter o pogojih in načinu uporabe teh sredstev so naslednje spremembe:

— pri kreditnih pogojih za pokrivanje izgub po zaključnem računu se obrestna mera poveča na 5 odstotkov,

— poveča se tudi obrestna mera pri kreditih za izplačilo osebnih dohodkov do treh mesecev na 23 odstotkov,

— v primeru zapadlosti se obrestna mera poveča na 30 odstotkov.

5. Iz poročila o delu poslovodnega odbora in skupnih služb ter iz programa dela za leto 1983 je razvidno, da se bo bremenitev delovnih organizacij v okviru sestavljenih organizacij povečala za 16,3 odstotka, in sicer predvsem zaradi preselitev v nove, moderne prostore, ki pa zahtevajo večja sredstva za vzdrževanje.

6. O inventivni dejavnosti bi omenil ugotovitev, da je na tem področju premalo aktivnosti, zato so sprejeti naslednji sklepi oziroma priporočila delovnim organizacijam:

— v vseh tozidih naj se prek natečajev prične usmerjena inovacijska dejavnost;

— vse delovne organizacije naj posredujejo skupni komisiji najpozneje do 20. maja 1983 podatke, kateri delavci so zadolženi za organiziranje inventivne dejavnosti;

— na okrog 500 delavcev naj se na ravni delovne organizacije zaposli profesionalnega organizatorja inventivne dejavnosti;

— komisija predlaga, naj vsi tozidi, ki so dosegli pomembnejše rezultate na področju inventivnega dela, v ustrezni obliki posredujejo podatke tehnološki službi skupnih služb SOZD Slovenijales, ki jih bo objavila v Informatorju razvoja lesarske tehnologije. V. Jerić

ZAKLJUČKI LETNE KONFERENCE SINDIKATA BRESTA

Že v prejšnji številki našega glasila smo poročali o letni konferenci Brestovega sindikata, v Informatorju pa smo objavili delovni program konference. Tokrat želimo zadevo dopolniti še z **zaključki letne konference**, ki so sestavni del programa letošnjega dela sindikata.

1. Osnovne organizacije so dolžne, da dosledno uresničujejo program dela konference, ki je bil sprejet na letni konferenci.

2. Zavzemali se bomo, da bomo pri vseh sklepih, sprejetih na samoupravnih organih, opredelili tudi nosilce in roke za izvedbo ter stalno nadzorovali izvajanje le-teh.

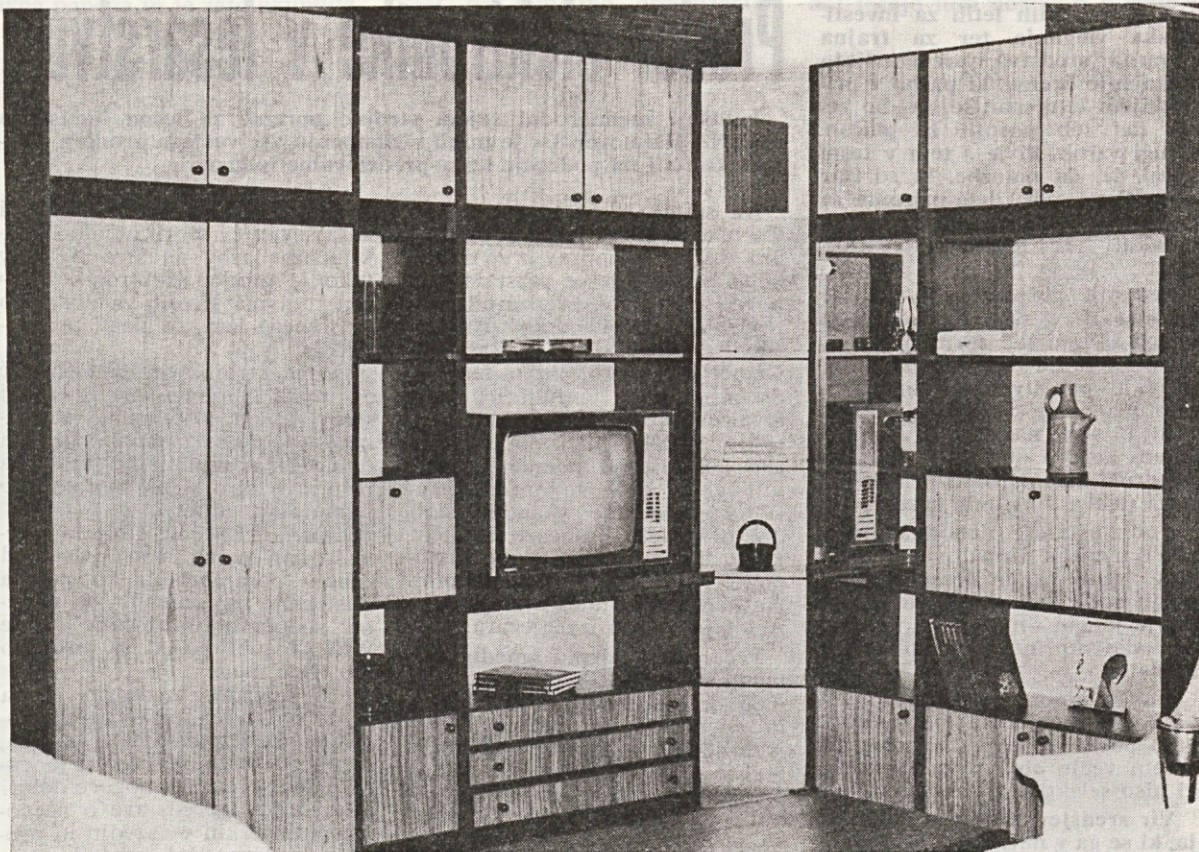
3. Ob razpravah o zaključnih računih bomo obvezno obravnavali tudi delo vodilnih in vodstvenih delavcev.

4. Oživeti je potrebno delo sindikalnih skupin tudi za boljše obveščanje delavcev, posebno pa delo sindikalnih poverjenikov, ki naj bi bili gonilna sila delovanja sindikata.

5. Na vseh ravneh si bomo prizadevali za spodbujanje inovacijske dejavnosti.

6. V vseh delovnih okoljih je potrebno zaostri delovno disciplino (odnos do dela, varstvo pri delu, pojavi alkoholizma...).

7. Na prvi razširjeni seji izvršnega odbora konference osnovnih organizacij sindikata je potrebno imenovati komisijo, ki naj prouči organiziranost ob spremembi delovnega časa (prevozi na delo, varstvo otrok, prehrana, delovni čas družbenih dejavnosti...).

Novo iz naše proizvodnje — program MAJA-O

Sodišče združenega dela in mi

V Postojni deluje za občine Ilirska Bistrica, Postojna in Cerknica sodišče združenega dela, ki rešuje spore iz družbeno-ekonomskih in drugih samoupravnih odnosov.

V letu 1982 je sodišče dobilo v reševanje skupno 127 zadev, iz leta 1981 pa je ostalo nerešenih 119 zadev, kar pomeni, da bi v tem letu morali rešiti skupaj 246 zadev. Od vseh teh zadev jih je sodišče rešilo 203 in je tako 31. 12. 1982 ostalo nerešenih 43 zadev.

Glede na vrsto sporov so med zadevami, ki so bile predložene v reševanje sodišča združenega dela, prevladovali spori iz medsebojnih razmerij delavcev v združenem delu, saj jih je bilo nekaj več kot 85 odstotkov vseh sporov. Poleg teh sporov so bili predloženi še spori iz samoupravnih interesnih skupnosti, društev, statusni spori temeljnih organizacij združenega dela in spori pri zasebnih delodajalcih.

V letu 1982 se je tudi bistveno skrajšal rok za reševanje posamezne zadeve, saj je od vložitve do rešitve zadeve preteklo povprečno nekaj manj kot štiri mesece. V letu 1981 je bil povprečni rok reševanja posamezne zadeve kar enajst mesecev in je bil zato tudi precejšen zaostanek pri delu.

Iz naše občine je bilo v letu 1982 predloženih oziroma rešenih le 29 zadev, kar predstavlja nekaj več kot 14 odstotkov vseh zadev, ki jih je reševalo to sodišče za vse tri občine. Glede na vrsto sporov je bilo tudi iz naše občine predloženih oziroma rešenih naj-

več sporov iz medsebojnih razmerij delavcev v združenem delu, in sicer 25, dva spora iz statusnih razmerij, en spor iz samoupravnih interesnih skupnosti in en spor iz razmerij pri zasebnih delodajalcih.

Naša delovna organizacija oziroma temeljne organizacije so bile udeležene v šestih sporih. Tri predloge za rešitev sporov je zoper posamezne delavce vložila delovna organizacija, in sicer dva za povrnitev štipendije in drugih stroškov šolanja ter en predlog za odpoved stanovanjske pogodbe. Naši delavci pa so vložili tri predloge za rešitev posameznih spornih razmerij, in sicer glede prerazporeditve na druga dela oziroma naloge, odškodnine zaradi nesreče pri delu in odškodnine za inovacije.

Delovna organizacija je v vseh treh primerih s svojim zahtevkom uspela, medtem ko so delavci uspeli v sporih glede odškodnine zaradi nesreče pri delu in odškodnine za inovacije, kjer je bila sporna samo višina te odškodnine.

Iz vseh teh podatkov je videti, da so bili naša delovna organizacija in njeni delavci udeleženi le v manj kot treh odstotkih sporov, ki jih je reševalo sodišče združenega dela. To je nedvomno dokaz, da smo morebitne nesporzume oziroma nesoglasja reševali sporazumno v okviru temeljnih organizacij oziroma, da do kakšnih večjih problemov pri reševanju družbenoekonomskih in drugih samoupravnih odnosov ni prišlo.

A. Perčič

Skrb za človeka

OB TEDNU RDEČEGA KRIŽA

Že med krimsko vojno (1853—1856) so se pojavljale prve prostovoljne bolničarke (v ruski vojni Jelisaveta Pavlova, v angleški pa Florence Nightingale — prva na področju nege bolnika in sestrtva). Nemoč vojne sanitete pa se je še posebej pokazala v bitki pri Solfernu (1859), ko je ostala na bojišču večina od 40.000 ranjencev brez vode, hrane in zdravniške pomoči. Ko je H. Duntant vse to videl, je predlagal, naj bi na temelju mednarodnega

sporazuma ustanovili posebna društva, ki bi skrbela za ranjence in bolnike.

To njegovo zamisel je najprej sprejelo ženevsko društvo. Kot naslov te organizacije je predlagalo Rdeči križ, za zastavo pa zamenjavo barv švicarske državne zastave. Ta predlog so leta 1863 sprejeli delegati 16 držav. Leto kasneje (24. 7. 1864) pa je bila podpisana prva Ženevska konvencija, ki med drugim ureja tudi postopek za vojnimi ujetniki ter o negi ranjencev in bolnikov.

V to organizacijo je vključenih okrog 230 milijonov ljudi. Prav zaradi njene množičnosti in humanosti je zelo pomembna, saj pomaga ljudem, ki so jih prizadele naravne ali kakšne druge nesreče.

Vsako leto je od 8. do 15. maja organiziran teden Rdečega križa. V tem času organizacije pregledajo svoje delovne uspehe, sprejemajo programe za naprej in organizirajo posamezne akcije, pri katerih sodeluje kar največ občanov.

Organizacija Rdečega križa ni več isto, kar je bila ob svoji ustanovitvi, niti ne to, kar je bila še pred vojno, ampak se vse bolj podružblja. Ne deluje namreč samo pri negi bolnika in ranjencev ter prvi pomoči, ampak organizira prostovoljne krvodajalske akcije, pod njenim vplivom so organizirana zdravstvena predavanja, tečaji prve pomoči, nega bolnika na domu, zbiranje starega papirja, oblek, obutve, odev, šotorov in vsega, kar je potrebno ob velikih ujmah ali v vojni.

Z Rdečim križem se mladi srečujejo že v šoli kot podmladek. Organizacija skrbi tudi za vzdrževanje mnogih mladinskih okrevališč in letovišč, pomaga šolskim kuhinjam in podobno. Tesno sodeluje z zdravstveno službo, z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami in še posebno z enotami splošnega ljudskega odpora.

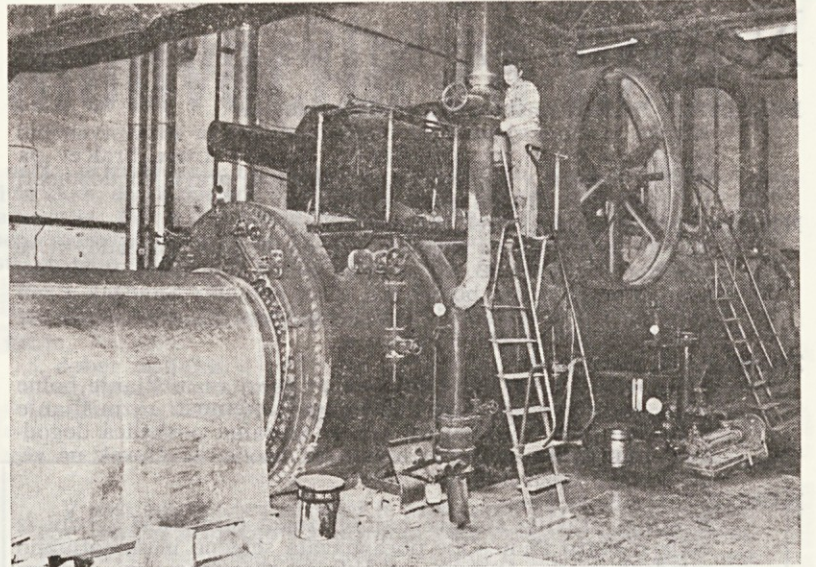
Poleg tega ima organizacija v programu boj proti onesnaževanju okolja, boj proti raznim razvadam, kot so kajenje, tabletomanija, narkomanija, boj proti alkoholizmu in podobno.

Prva društva v Jugoslaviji so bila ustanovljena v Črni gori, ko je vlada te države ratificirala konvencijo leta 1876. Istega leta je bilo ustanovljeno tudi društvo Rdečega križa Srbije.

Nekoliko več zapletov je bilo z ustanovitvijo Rdečega križa na Hrvaškem, ker je bilo društvo podrejeno centralnemu odboru v Budimpešti. Leta 1887 je bil osnovan v Zagrebu »Odbor za pomaganje ranjenih i bolnih«.

Naslednje leto je bilo tudi v Ljubljani ustanovljeno »Deželno pomožno društvo za Kranjsko v pomoč ranjencem in bolnikom«. Sele 29. 7. 1921 je bilo ustanovljeno enotno društvo Rdečega križa za vse jugoslovanske pokrajine.

Dr. A. Šmalc

REMONT KOTLOVNICE V MASIVI

Vsakoletno vzdrževanje parnih kotlov oziroma energetskih naprav že običajno opravljamo med prazniki, da bi bilo čim manj zastojev in motenj v proizvodnji.

Tako je bil tudi letos med prvomajskimi prazniki obsežnejši remont kotlovnice, pri čemer so bila opravljena naslednja dela:

- prezidava kurišča kotla,
- zamenjava pregrevvalca pare z drugim, večje zmogljivosti,
- delna zamenjava električnih naprav in manjša vzdrževalna dela pri drugih napravah.

Z remontom energetske postaje se je energetska zmogljivost stroja povečala, saj nam ista količina porabljenega kuriva omogoča več pregrete pare, ki jo lahko porabimo v različne namene.

Na koncu je potrebno izreči pohvalo vsem delavcem vzdrževalne službe, ki so se trudili pri usposobitvi nepogrešljivega dela vsake tovarne, in še posebej v Martinjaku, kjer so naprave zastarele.

Prav zato je potrebno energetske naprave še skrbneje vzdrževati, saj je zaradi finančnih težav veliko vprašanje, kdaj in kako bomo uspeli pridobiti energetske postaje, ki bo zadovoljevala vse naše potrebe.

V. Jerič

Za začetek uspešno

PRVA UČENCA
IZ USMERJENEGA
IZOBRAŽEVANJA

17. maja sta pred strokovno komisijo opravljala pripravniški izpit prva dva učenca, ki sta zaključila lesarski skrajšani program in tako dosegla poklic obdelovalca lesa.

Strokovni ali posebni del programa je predvidel usposabljanje pod vodstvom mentorja na delih pomočnikov pri strojih ter za samostojno delo pri enostavnejših strojih, kot so čelilni stroj, debelinski skobelni stroj, nihalna tračna brusilka ter stroj za zabičanje in vrtanje spon in podložk.

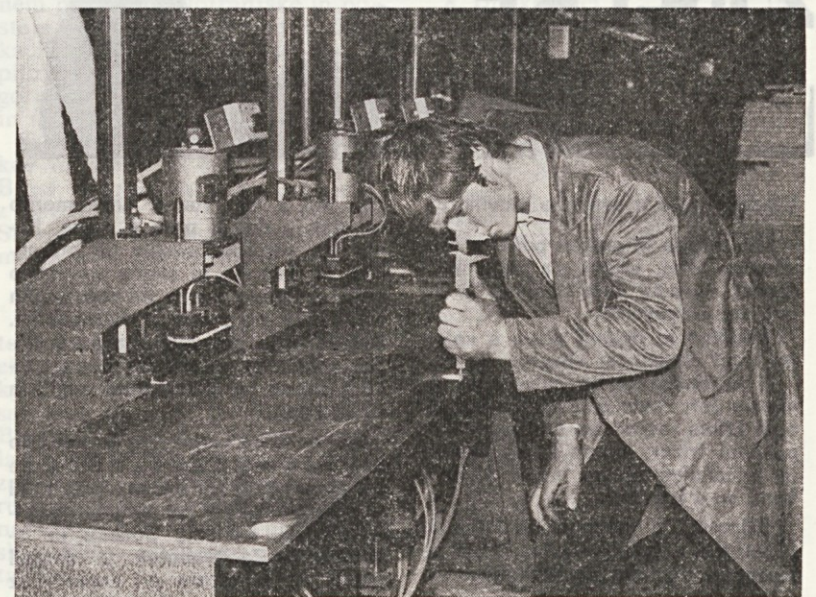
Splošni del programa pa je obsegal poznavanje temeljnih orga-

vpredno, drugi pa nadpovprečno usposobljenost v okviru svojega poklica.

Tudi izpit je bil sestavljen iz dveh delov. Posebni del izpita je vseboval konkretno nalogo, ki jo je moral pripravnik samostojno opraviti pred komisijo. Pred opravljanjem naloge pa je pripravnik najprej opisal stroj, pojasnil delovanje stroja, opisal nevarnosti, ki lahko nastanejo pri delu.

Splošni del izpita je obsegal ustne odgovore na tri oziroma štiri vprašanja.

Z uspešno opravljenim izpitom je pripravnik dokazal, da lahko samostojno opravlja določena dela in je lahko razporejen za nedoločen čas.

Preizkus praktičnega znanja pri stroju

nizacij Bresta ter njihovih proizvodnih programov, samoupravno organiziranost Bresta, poznavanje najpomembnejših samoupravnih splošnih aktov, osnove varstva pri delu in požarnega varstva ter nekaj zgodovine Bresta.

Usposabljanje so poleg mentorja opravljali tudi drugi delavci. Vsebinski in zahtevnosti pa sta bili v veliki meri odvisni od posamičnih sposobnosti pripravnika. Tako je eden pokazal po-

Pri usposabljanju se je pokazala tudi slaba stran, in sicer v tem, da sta se pripravnika usposabljalca le na majhnem številu del, tako da program ni bil izpolnjen v celoti. Nedvomno je interes temeljne organizacije, da je vsak delavec usposobljen za čimveč del. Nerešeno ostaja tudi vprašanje prihodnjega usposabljanja, takšnega, kot ga predvideva načelo permanentnega izobraževanja.

F. Turšič

Iz dela naših oblikovalcev

V tem kratkem zapisu se ne bi spuščal v to, kako naš oddelek dela in kako bi moral delati. Organizacija dela je pač več ali manj vsem tuja. Tako improviziramo in se jezimo drug na drugega. Veliko poskušamo kot oblikovalci pohištva, veliko ali še več dela pa ostane na papirju. Da delo ni normalno začeto in končano, pa je vrsta vzrokov.

Sodelovanje pri vzorcih izvoznih izdelkov (kontejnerji BIMMO, bivalna hiša za Francijo) so primer, kako težko je dogovarjanje in je zato izvedba še toliko težja. Trudimo se loviti korak s potrebami posameznih temeljnih organizacij, a nam to večkrat ne uspe in nam najbrž tudi ne bo, saj smo v zadnjem času odrezani od vsega dogajanja. Kaj pa potem delate? se boste vprašali.

Trenutno pripravljamo spalnico za Jelko, kar je v enem letu že tretji vzorec na papirju. Zdaj upamo, da bo ta spalnica vendar kdaj otipljiva. Otroški program je v izdelavi kot vzorec in bo po dveh letih morda zagledal luč sveta. Stola sta že pozabljeni in si ne upamo več spraševati, kdaj ju bodo naredili.

Najnovejšo delo, ki bi mogoče veliko pripomoglo k proizvodnji preprostih in ne nazadnje cenejših izdelkov, je program predsob. Ideja je po moji oceni zelo dobra in poskušali jo bomo pokazati na beograjskem sejmu, seveda če bodo tudi drugi za to.

Sicer pa menim, da vzorcev ne bi smeli samo predstavljati in zanje »pobirati nagrade«, ker nam jih drugi najprej posnemajo in nato prodajajo. Drugo je izdelek brez zaledja (poskusne serije), ki omogoča naši prodaji lažjo ponudbo. O tem pa raj ne bi pisal, ker nisem za to poklican in tudi ne usposobljen.

Eno izmed redkih v celoti naših del je sedaj uresničeno, in sicer program MAJA-O.

Drugi del, ki so sestavni del posameznih ponudb, sejmov, adaptacij, svetovanj, sodelovanj z drugimi delovnimi organizacijami, ne bom opisoval.

Želimo pa, da naši vodilni in drugi delavci vendarle spoznajo, da nismo le privesek delovni organizaciji. Lahko smo zelo koristni in delavni, in tudi smo, če se tako želi.

T. Žagar

Pot zvezne štafete mladosti po naši občini

Novosti iz knjižnice

MILČINSKI J.: Medicinska etika in deontologija.

Knjiga je namenjena študentom medicine in zdravstvenemu osebju za študij in razmišljanje, širšemu krogu bralcev pa odpira razgled v zapleteni svet odnosov, pravic in dolžnosti ter razpotij v življenju zdravnika.

NIKOLIĆ N.: Z ranjenci prek Sutjeske.

Knjiga spominov na bolnišnico I. proletarske brigade, ki se začela z letom 1943, ko je avtor prišel v vrhovni štab. Opisani so organizacija bolnišnice, njeni pohodi v Sandžak, Crno goro in v peti ofenzivi v Fočo, predvsem pa požrtvovalnost borcev, ki so skrbeli za ranjence.

ZIDAR P.: Hrastov med.

Tri novele z motivi življenje—smrt skozi razmišljanje bolne Vide, ki jo razjeda rak; duhovnost—umetnost; razmišljanje o pojavu duše v literaturi, kar je moralna posledica dogodkov; minljivost—večnost; muhavost usode, ko človek ne ve, ali bo dan preživel ali ne.

BARRIE J. M.: Peter Pan.

V knjigi pravljic sta dve najbolj znani pisateljski zgodbi iz cikla o Petru Panu. Obe obravnavata sebično in samoljubno mladost, vendar je prva vsa oblitna z mesečno sanj, v drugi pa je polno pustolovščin in dejanj.

CUKOVSKI K.: Šuri-Muri velikan.

Ponatis ruske pravljice, ki jo je lepo ilustriral Maksim Gaspari. Po slikanici bodo radi segali mlajši otroci.

V vse intenzivnejših razpravah o politiki gospodarske stabilizacije in opiranja na lastne sile ugotavljamo, da imamo v družbi poleg mnogih materialnih, naravnih, organizacijskih in drugih tudi kadrovske rezerve, ki jih moramo aktivirati. Znanje ter ustvarjalnost sta bila že doslej nosilca napredka, na sedanji stopnji razvoja pa postajata vse odločilnejši pogoj kvalitete razvoja ter dejavniki utrjevanja socialističnega samoupravljanja. Zato je tembolj nerazumljivo, da dopuščamo neustrezno zaposlenost nekaterih strokovnih kadrov na manj zahtevnih in premalo ustvarjalnih delih in nalogah, da dopuščamo razdrobljenost strokovnih sil, čeprav čas in razmere v njem kar kličejo po njihovi povezanosti in združevanju.

Miha Ravnik o kadrovske politiki
(7. seja CK ZKS)

Z osrednje občinske slovesnosti ob dnevu Osvobodilne fronte in prazniku dela

Letošnja kurirčkova pošta

SVETLA KAMENČKA IZ MOZAIKA BRATSTVA IN ENOTNOSTI

15. maja pred dvajsetimi leti so si slovenski pionirji prvič obesili kurirčkovo torbo čez rame in se odpravili z njo po nekaj skrivnih kurirskih poteh, da bi si tako približali v mislih partizanski boj za osvoboditev naše domovine.

Kot nekoč njihovi vrstniki so tudi oni varovali pošto, v katero so zlili svojo otroško ljubezen do tovariša Tita. Kurirji svobode so tako sedemnajst let prenašali v kurirskih torbicaх pozdrave in čestitke Titu za njegov rojstni dan. Pred tremi leti pa jim je bolečina ob smrti legendarnega voditelja tovariša Tita ustavila korak.

Odslej nosijo v svojih torbicaх želje, da bi vsi otroci živeli v miru, odraščali v brezskrbnem otroškem življenju pod svobodnim nebom...

Našo občinsko mejo je letos Kurirčkova pošta prestopila 4. maja, ko so jo pionirji-kurirji z

Unca prejeli od ilirskobistriških torbico iz rok v roke, jo nosili iz kraja v kraj...

Doslej se je vedno ustavila ob meji naše republike. Letos pa so pionirji iz dveh pobratenih občin Čabra in Cerknice sklenili, da bodo s torbico prestopili mejnike.

10. maja so slovenski pionirji iz osnovne šole Heroja Janeza Hribarja Stari trg pri Ložu izročili v Prezidu kurirčkovo torbico svojim hrvaškim vrstnikom z željo, naj utihne orožje po vsem svetu, naj se namesto grozen razlega prijateljska beseda...

Tako so pionirji dokazali, da bratstvo med našimi narodi in narodnostmi ni le prazna beseda.

sovrstnikov. Potem so predajali Tisti, ki so se z orožjem v roki bojevali zanj, naj ne skrbe, da bi zamrle svetle tradicije, spočete v najtežjih trenutkih naše zgodovine.

Da je bilo vse še bolj slovesno, so se predaje kurirčkove torbice udeležili predstavniki vseh pionirskih odredov iz čabranske in cerkniške občine ter njihovi mentorji. Z njimi pa smo bili tudi člani izvršnega odbora zveze prijateljev mladine občine Cerknica.

Med kulturnim programom pred delovno organizacijo Goran-produnkt, v katerem so sodelovali domačini in učenci iz Staroga trga pri Ložu, je srečanje doseglo nepozabni trenutek, ko so v Prezid pritekli nosilci letošnje zvezne štafetne palice. Iz rok hrvaškega mladincea jo je prevzel mladi Slovenec in jo ponesel v slovenske kraje.

Po razgibanem kulturnem programu, kakršnega zna pripraviti le otroška prisrčnost, so nastopajoči in gledalci zaplesali kolo v sončen dan meseca mladosti.

C. Levec

MAGDA STRAŽIŠAR MAGDUŠKA

OBSOJENCI ZIBELKE

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Medtem je Mirenček odšel v brusilnico: »Kaj, vraga, pa še čakaš, Janez? Povedal sem ti svoje in ne boš me pregovoril!«

Trudoma je dvignil glavo s kalnimi očmi obupanca: »Pavle...!«

A Mirenček ga je ostro zavrnil: »Pavle gor, Pavle dol! Nič ne bo, Janez! Edina rešitev za tvoj primer je poklicni frizer, ki mu lahko ukažeš in pričakuješ njegov molk. Kolikor vem, so v trgu trije...«

Ozimirnik je osupnil in izjecal: »Pretrd si z menoj, Pavle... Saj ne morem v trg brez legitimacije.«

»To vem,« je odvrnil Mirenček. »Zato sem predlagal tvojemu Viktorju, da obenem s teboj popelje še moko za župnišče. Samo tablico je treba zamenjati, pa bo šlo...«

Obrnil se je in odkoračil v vežo.

Ozimirnik se je popraskal po glavi, si obrisal oči in nos ter pokrill klobuk. Počasi je vstal, segel v žep in priložil k petim še tri zlatnike na mizo. »Če že ni drugače... pa...« je mrmral, ko je ob odhodu celo zaklenil vrata brusilnice...

Zanimivo bi bilo vedeti, kaj se je motalo v glavih, ki so imele isti

že obveščeni o došli Mirenčkovi pošiljki.

Na križišču pod kaplanijo in cerkvi je Žirovc obrnil glavo, z bičem nakazal smer proti domobranski komandi in glasno rekel: »Greste z menoj, Janez Ozimirnik, da obiščeva našega Mateja tamle gori v arestu?«

»Ne!« je odsekal stari.

»Kako da ne? Pa tako lepa priložnost je, ko sva že tu!« je izzival Žirovc, ki ga je imelo, da bi s konji zavil naravnost tja in potem k župnišču. Ko je opazil, da je stari Ozimirnik postal v obraz pepelnato siv, si je domislil, da je tudi on le Mirenčkov zastopnik... Zavil je desno in počasi nadaljeval pot proti gostilni. K vozu je stopila temno oblečena kmetica, hladno ošvrknila z očmi Ozimirnika in vprašala voznika: »Ste pripeljali moj ješprenj?«

Žirovc, ki ni vedel, da je to razpognavni znak, je nehote pravilno odgovoril: »Kar pogledajte in izberite si! Vse je na vozu.«

Ta dan tako preizkušane Ozimirnika je prizadel sovražni pogled kmetice, da ga je zabeležilo po hrbtu. Ko pa je zagledal Kaprola, ki je hitel kot na perutih, je naglo izstopil in skoraj stekel na glavno cesto... Spešil je po trgu in zavil za ovinikom, ko je Kaprol že pomagal Žirovcu z voza. Tako prisrčno iskreno se je pozdravljal z invalidom, da je bil možič že spet presenečen. Žirovc tedaj res še ni slutil, da so ga terenci iz trga v povezavi s terenci okoliških vasi sprejeli medse kot enakovrednega člana Osvobodilne fronte in boja za svobodo. Še dobro, da ni vedel, ker bi morda od prevetlike sreče res ustrelil nepotrebne gozla...

Delo je steklo tiho in hitro, saj je na Kaprolovo dvorišče že prihital farovski hlapec, da je odpeljal moko v župnišče in takoj naložil vrečo koruze in vrečo ovsa za oblogo prašičem. (Gospod župnik so bili zelo vesel, če je Mirenček sam poslal iz

svojega mlina. Saj so farovski voz včasih prestregli partizani in je nazadnje gospodu bolj malo ostalo...)

Mirenček pa je nekako uravnaval, da je bilo prav za obe strani... In spet sta bili na vozu dve vreči iz župnišča kot nova legitimacija za prevoz skozi rampo, pa še po cesti do mlina v Dolgi vasi. Kaprol je pomagal privezati konja h koritu, da sta zobala. Nato je svojega gosta vlijudno povabil v posebno sobo:

»Dragi prijatelj, že dolgo te nisem videl. Reci mi, s čim naj te postrežem! Praviš, da si jedel pri Pavlu! Lepo. Toda pri nas boš na kosilu, Viktor! Komaj polodne je odzvonilo. No, najprej bova malo vina, da bom trčil s teboj in ti čestital za Fedelakovo kravo. Moja žena bo prinesla iz kleti najboljše za izredne priložnosti in najboljše ljudi. Viktor, zakaj molčiš? Pa menda nisi užaljen? Kaj me gledaš debelo? Vse vemo o tebi in ponosni smo nate, ker si v domačih razmerah zmagal nad samim seboj...« je kot navita ura drdral Kaprol.

Žirovc pa je v sebi skrival veliko misel, zato mu je Kaprolovo besedovanje skoraj letelo mimo ušes. Pa je le odprl svoj kljun: »Ali bom lahko govoril z Matejem?«

In je oddrdal Kaprol kot naučeno molitvico: »Kar pomiri se, Viktor, govori boš! Kot je rekel zdravnik, je celo nujno, ker si morda še edini, ki bi ga spravil v red! Čim mi je to priletelo na ušesa in še narednikovo soglasje, smo kar ponoči odpotali Pavlu nujno novico. Kot vidim, je hitro ukrepal, ker si že tu. Pričakovali smo te šele jutri. Slučajno smo pazili tudi danes, ker so včasih Pavlovi ukrepi včasih nagli...«

»A tako?! Malo se mi je že posvetilo. Povejte mi, Kaprol: je z Matejem zelo hudo,« je zamežiknil Žirovc.

Kaprol je odgovoril kot iz topa: »Je in ni, Viktor. Sam boš presodil. K njemu priti pa ni lahko, četudi je v naši hiši. No, Viktor, to bom že

jaz uredil. Ali ti je Pavle kaj naročil zame?«

»A Mirenček?« se je domislil Žirovc. »Naročil mi je, da lepo pozdravlja vas in svojo sestro. Mateju moram reči, naj bo pogumen, ker ga bodo ob prvi priložnosti umaknili od tam.«

»Hvala, Viktor. Le Mateju zaradi straže ne bom mogel reči. Toda Pavlovo naročilo mu bom posredoval s hrano vred.«

»O, dober dan, prijatelj Žirovc!« je pozdravila prijetna starica in postavila na mizo steklenico vina, tri kozarce in pecivo. Rokovala se je z invalidom: »Ali se me več ne spominjaš, Viktor? Pavlova sestra sem.« se mu je nasmehnila.

»In moja žena,« je dodal Kaprol. »Jerca, prisedi malo, jaz pa pogledam v lokal. Kmalu se vrnem,« je še dejal, tiho odprl vrata in se izmuznil v gostilniško sobo. Skozi okno je opazil domobranca in mu naročil: »Prosim, povejte vašemu naredniku, naj se oglasi!« »Da,« je pritrdil vojak, pa še povprašal: »Ali je z Mutom spet ka narobe?«

»Bo že narednik videl,« je odbrusil Kaprol, ki tisti dan ni imel zahtevnih gostov. Le nekaj nemških vojakov, ki je svojim privezkom pihalo na srce, pa obenem v sebi že razmišljalo o novih poznanstvih v prihodnje... »Skoki čez plotove so bili, so in bodo... Še posebno v vojni, ki rahlja, drobi in trga zakonske vezi... Toda lahko pridobljen plen je le zasilna uteha...« je ocejnjal svoje goste, ko je vstopil narednik Lukič z dvema domobranci: »Dober dan, gospod Kaprol. Še je zgodilo kaj hudega?« je bila v glaslu vidna skrb. »Gospod Lukič... Klanjam se...« sta se birtu pretrgali misel in beseda, ki se je brž ujela z nestrpnostjo zahtevno: »No?«

»Ni nič hudega ni, gospod Lukič. Le tisti invalid je prišel na obisk... Sinoči ste dovolili, gospod...«

(Se bo nadaljevalo)

NAŠE MALO MESTO

MINIATURNA KNJIŽICA O CERKNICI

Pravkar je pripravil Károly Andruskó, v Senti živeči slikar in grafik-samouk, prijetno majhno knjižico s cerkniškimi motivi. Andruskó je v letih 1969 in 1970 obiskal mladinske raziskovalne tabor v Cerknici. Pridno je skiciral številne motive in sedaj je nekatere prelil v lesoreze, velike približno 45 x 45 milimetrov. 21 lesorezov je povezal v knjižico, veliko 55 x 55 milimetrov, z usnjenimi platnicami. Posebna privlačnost knjižice so ročno odtisnjeni lesorezi, tako da ima miniaturna umetniško vrednost.

Med motivi je največ zanimivih hiš in ulic v Cerknici ali v bližnjih vaseh. Na lesorezih so stari deli Cerknice okrog cerkve, šola, v kateri je deloval mladinski raziskovalni tabor, kozolec sredi polja. V knjižici so ostrnice, polje z Javornikom v ozadju, čakališče na robu gozda, veliki naravni most v Rakovem Škocjanu, pa tudi kočna na Slivnici.

Cerknica je s tem dobila še eno posebnost, saj se malo krajev lahko pohvali s takšnimi miniaturnimi knjižicami.

R. Pavlovec

Gradbišče doma upokojencev v Cerknici

Filmi v juniju

2. 6. ob 16.30 in 20.30 — francoska komedija GADJE NA POČITNICAH.
4. 6. ob 20.30 in 5. 6. ob 16.30 — ameriški akcijski film PRIHAJA NJINDJA.
5. 6. ob 20.30 in 6. 6. ob 20.30 — francoski erotični film PATRICIJA.
9. 6. ob 20.30 — ameriška akcijska drama TELO IN DUŠA.
10. 6. ob 20.30 in 12. 6. ob 20.30 — švedski erotični film POROČNO POTOVANJE PO ŠVEDSKO.
11. 6. ob 20.30 in 12. 6. ob 16.30 — italijanski akcijski film ŠERIF V DOLINI NILA.
13. 6. ob 20.30 — ameriška drama DOLINA SMRTI.
16. 6. ob 20.30 — hongkonški karate film ROKA SMRTI.
18. 6. ob 20.30 in 19. 6. ob 16.30 — ameriški western LOV DO SMRTI.
19. 6. ob 20.30 in 20. 6. ob 20.30 — ameriški akcijski film PIRATI AVTOCESTE.
23. 6. ob 20.30 — francoski erotični film IZJEMNA ŽENSKA.
25. 6. ob 20.30 in 26. 6. ob 16.30 — ameriški fantastični film ZADNJI VAL.
26. 6. ob 20.30 — ameriška kriminalka VZTRAJNO ZAPELJEVANJE.
27. 6. ob 20.30 — ameriška komedija PRIDI K MENI, STANUJEM PRI DEKLETU.
30. 6. ob 16.30 in 20.30 — hongkonški akcijski film ZADNJE SPOROČILO BRUCE LEEJA.

Športni portreti

V tej številki glasila vam predstavljamo **Boža Nelca**, najboljšega igralca košarkarskega kluba Cerknica.

— Kakšna je bila tvoja športna pot?

S košarko sem se začel ukvarjati šele z osemnajstimi leti, kar je za košarkarja zelo pozno. Moj prvi klub je bil Slovan iz Ljubljane, v katerem sem dosegel tudi svoje največje uspehe. Kmalu po prihodu v košarkarski klub Slovan sem postal član kadetske in kasneje še mladinske republiške reprezentance, ki ju je vodil sedanji trener Olimpije Janez Drvarič. Kasneje sem bil tudi v članski reprezentanci Slovenije. Med nastopanjem za Slovana sem bil trikrat tudi v državni mladinski reprezentanci.

— Igral si že v drugi zvezni ligi; sedaj pa ste nastopali v prvi slovenski ligi. Kakšna je razlika med drugo zvezno in slovensko ligo?

Razlika med tema dvema liganama je zelo velika, bodisi po načinu dela v klubu bodisi po številu treningov in kvaliteti igralcev. Ko sem igral v drugi zvezni ligi, smo vadili po dvakrat na dan. To pa za tekmovanje v slovenski ligi ni mogoče; vsi igralci so namreč zaposleni, ali se vozijo v šole, tako da lahko le ob velikem odrekanju vseh igralcev spravimo skupaj štiri do pet treningov na teden. Druga velika razlika je tudi v višini igralcev, saj za tekmovanje v drugi zvezni ligi potrebuje klub pet do šest visokih igralcev, medtem ko imajo klubi v slovenski ligi le enega ali dva visoka igralca.

— Kakšna je prihodnost cerkniške košarke?

Za prihodnost cerkniške košarke se ni treba bati, saj v klubu zelo načrtno in strokovno delamo z mladimi. V klubu imamo

dovolj strokovnega kadra (pet trenerjev), ki pa je še zelo mlad in neizkušen.

Res je članska ekipa v letošnji sezoni zasedla zadnje mesto v ligi, vendar so trije najboljši igralci ta čas služili vojaško obveznost (Pakiž, Sivec, Opeka) in zato lahko upamo, da se bomo po enem letu tekmovanja v drugi slovenski ligi spet vrnili v prvo.

— Katera tekma ti je najbolj ostala v spominu?

Močno se spominjam prve tekme, ki sem jo igral za Slovana. Najbolj pa mi je ostala v spominu tekma Koper: Cerknica v Koprju, ko so domačini ob polčasu vodili že s 23 točkami prednosti, potem pa smo zmagali mi s košem, ki smo ga dosegli v zadnji sekundi.

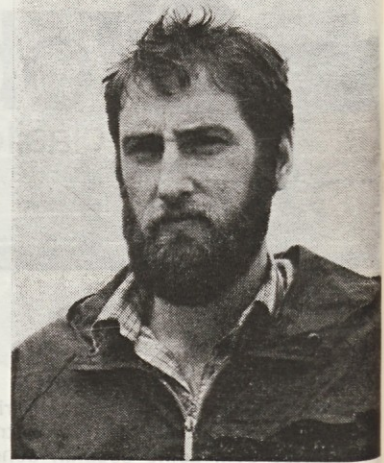
— Jugoslovanska reprezentanca pravkar odhaja na evropsko prvenstvo; kako se bo po tvojem mnenju uvrstila?

Strelske novice

DRŽAVNO PRVENSTVO V BEOGRADU

Na 27. državnem prvenstvu s serijsko zračno puško, ki je bilo v Beogradu, so nastopili tudi pionirke in pionir strelske družine BREST. Tekmovanje je bilo 9. in 10. aprila.

Pionirke so izboljšale svoj rekord za 14 krogov in se s 482 krogi uvrstile na 16. mesto, kar je več, kot smo pričakovali. Izmed vseh je bila to najmlajša ekipa, saj so pionirke stare po 12 let. Najboljša v ekipi je bila Jasna Kebe s 168 krogi in je zasedla 35. mesto med posameznicami. Sledita ji Ines Otoničar s 162 krogi in Saša Istenič s 152 krogi.

Prepričan sem, da se bodo naši košarkarji vrnili z eno od medalj.

— Koga predlagaš za naslednjega sogovornika?

Za naslednjo predstavitev predlagam najboljšo športnico preteklega leta v naši občini Anjo Urbas, članico kegljaškega kluba Brest. Pripravil F. Gornik

Med posamezniki je Boris Branišelj s 163 krogi zasedel 119. mesto. Pionirji so si ogledali tudi Hišo cvetja, Avalo, Kalemegdan in Narodni muzej.

STRELCI SO POGOZDOVALI

Strelci strelske družine BREST so sodelovali na spomladanskem pogozdovanju, in sicer v soboto 23. aprila in v sredo 27. aprila na prosti dan. Pogozdovalo je 34 strelcev in strelk, ki so pokazali veliko delovno zagnanost.

Zaslужeni denar bomo porabili za nabavo malokalibrskega in vojaškega streliva, tako da bomo sprejeli tekmovalni program lahko skoraj v celoti izpeljali. Temeljna telesnokulturna skupnost priznava le materialne stroške za zračno orožje, čeprav tekmovalni koledar Strelske zveze Slovenije obsega tekmovanja čez vse leto za vse vrste orožja, to pa imamo v načrtu tudi mi. Materialni stroški za strelski šport pa so zelo veliki, saj stane MK naboj 2,90 din in vojaški naboj 11,42 din.

KVALIFIKACIJE ZA REPUBLIŠKO LIGO

V Postojni je bilo regijsko tekmovanje za kvalifikacije v republiško ligo. Zmagala je SD BREST I. s 1046 krogi pred drugo ekipo BRESTA z 999 krogi in Postojna s 672 krogi. Omeniti velja, da je za BREST nastopila tudi pionirka Ines Otoničar in dosegla 341 krogov. Organizator se je premočno potrudil za popolno udeležbo.

Posamezno:

	krogov
1. Jože Kebe (Brest)	357
2. Iztok Nadoh (Postojna)	354
3. Franc Mahne (Brest)	347

F. Mahne

MEDNARODNI TURNIR V BALINANJU. 15. maja je bil na Brestovih baliniščih v počastitev praznika dela in dneva zmage tradicionalni, že četrti po vrsti, mednarodni turnir v balinanju. Na turnir se je prijavilo 15 moštvev iz vse Slovenije, sodelovala pa so tudi tri moštva zamejskih Slovencev iz Italije.

Po zanimivih in kvalitetnih igrah so se najboljši razvrstili takole: 1. Brest Cerknica, 2. Rakek, 3. Brest (mladinci), 4. Gaja Padriče (Italija) itd.

Nabralo se je tudi dosti gledalcev, organizacija pa je bila kot običajno odlična. (Na sliki: prizor z otvoritve tekmovanja.)

BRESTOV OBZORNİK — glasilo delovne organizacije BREST Cerknica, n. sol. o.

Glavni in odgovorni urednik **Božo LEVEC**

Ureja uredniški odbor: Vojko HARMEL, Viktor JERIC, Srečo KNAP, Darko LESAR, Božo LEVEC, Matija MIŠIČ, Franc MLAČAR, Danilo MLINAR, Janez OPEKA, Vanda ŠEGA, Marjan ŠIRAJ in Franc TURŠIČ.

Foto: Jože ŠKRLJ

Odbor za obveščanje je družbeni organ upravljanja. Predsednik odbora: Anton PERČIČ.

Tiska Železniška tiskarna v Ljubljani. Naklada 2800 izvodov.

Glasilo sodi med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov (mnenje sekretarjata za informiranje izvršnega sveta SR Slovenije št. 421-1/72 z dne 24. oktobra 1974).